

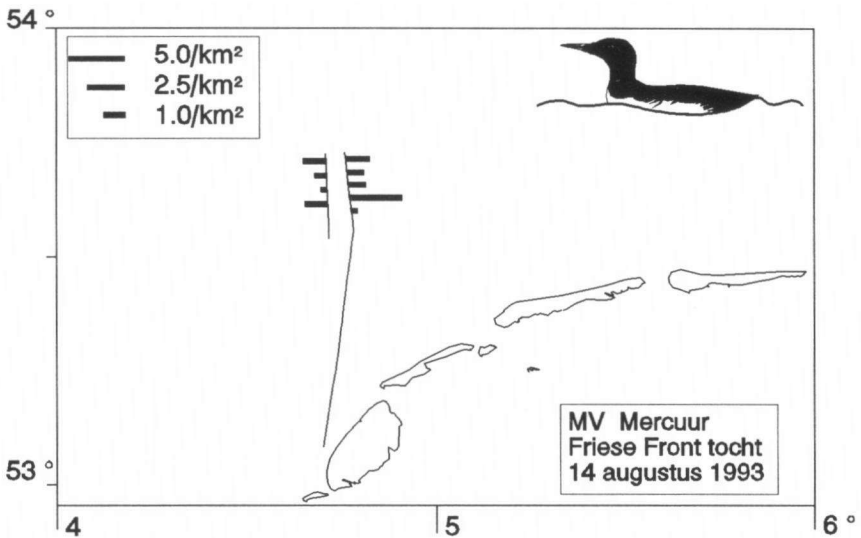
Korte bijdragen

Het Friese Front bestaat nog: een reisverslag

The Frisian Front still exists: a travel report

Op 14 augustus 1993 was er voor een ieder de gelegenheid om de Noordzee eens met andere ogen te bekijken. Met een gehuurd sportvissersschip, de 'Mercur' vertrok een gezelschap van met name DBA-ers (Dutch Birding Association), aangevuld met enkele leden van de NZG, voor een dagtocht naar het Friese Front. Zowel de heen- als de terugreis nam ongeveer vijf uur varen in beslag. Zolang Texel nog in zicht was, waren er zeevogels te zien, zij het niet in grote aantallen. Naast de gewone soorten meeuwen, vlogen er Jan van Genten *Sula bassana*, Visdieven *Sterna hirundo* en Grote Sterns *S. sandvicensis*. De sterns trokken de meeste aandacht, want je weet maar nooit of er niet iets zeldzaams bijzit.... Na deze inleidende schermutselingen werd de zee leeg. Dat moest ook, want anders zou het front het front niet zijn. Voordat het Friese Front werd bereikt, moest eerst nog de 'botenlijn', de zeesnelweg Rotterdam-Hamburg, gepasseerd worden. De hier geconcentreerde scheepvaart trekt altijd meeuwen aan, maar verder waren hier nog geen 'échte' zeevogels te zien. In de buurt van het front nam de waterhelderheid snel toe en waren we echt op zee. Opeens verschenen er Grote Jagers *Catharacta skua* en Noordse Stormvogels *Fulmarus glacialis*. Het front zelf kenmerkte zich, zoals van te voren aangekondigd, door de aanwezigheid van Zeekoeten *Uria aalge* met jongen (figuur 1). In deze tijd van het jaar is het Friese Front de dichtstbijzijnde locatie waar Zeekoeten in flinke aantallen voorkomen. Juveniele vogels zijn in augustus nog als zodanig herkenbaar. Later in het jaar, wanneer de Zeekoeten de kustwateren bereiken, is dit vrijwel onmogelijk. Voor velen was dit dus een nieuwtje, al was de Zeekoet natuurlijk geen nieuwe soort.

Op het front aangekomen, werd er 'gechumd'. Hiertoe werden enige emmers gemalen vis en bakvet, gemengd met popcorn voor extra drijfvermo-

Figuur 1. Afgelegde route MS Mercur en aantallen Zeekoeten per km².
 Figure 1. Route of MV Mercur and number of Guillemots per km².

gen, in zee gestort. Het plan van de organisatie was, om hiermee stormvogeltjes te lokken. Aangezien we in het verleden, tijdens intensief telwerk in dit gebied, nog nooit stormvogeltjes hadden gezien in augustus, was ondergetekende sceptisch gestemd. Terecht, zo bleek. Onze olievlek trok echter wel degelijk vogels aan. Binnen een half uur hadden zich als uit het niets zo'n 250 Kleine Mantelmeeuwen *Larus fuscus*, 25 Grote Mantelmeeuwen *L. marinus*, 25 Zilvermeeuwen *L. argentatus*, 75 Noordse Stormvogels, 3 Jan van Genten, 2 Grote Jagers en 5 Kokmeeuwen *L. ridibundus* verzameld. Tellingen op de heenweg hadden uitgewezen, dat de dichtheid van al deze vogels samen nog niet 1 per km² was, dus het 'chummen' trok vogels aan uit een gebied van ten minste 375 km². Het feit dat de tocht op een zaterdag plaatsvond, wanneer de vissersvloot grotendeels in de havens ligt, hielp hierbij: veel meeuwen vlogen waarschijnlijk 'werkloos' rond.

Samenvattend: het Friese Front werd gekenmerkt door de aanwezigheid van Zeekoeten. Deze werden onderweg nergens anders gezien (figuur 1). Verder waren (zoals gebruikelijk in deze tijd van het jaar) vooral Kleine Mantelmeeuwen en Noordse Stormvogels aanwezig. De meeste meeuwen waren in de rui. Van de Noordse Stormvogels was ongeveer de helft nog in de slagpenrui (mogelijk broedvogels), terwijl de andere helft deze net had

voltooid (niet-broeders). Mede door het mooie weer was het een aangename dag, al werden er geen zeldzaamheden gezien. Hiervoor kan men beter gaan zeetrekten. Langs de kust worden dergelijke afzwaaiers immers geconcentreerd, terwijl er op open zee eenvoudig te veel vierkante kilometers moeten worden afgezocht om iets zeldzaams tegen te komen. Dit wil niet zeggen dat de zee saai is. Men moet er alleen met andere ogen naar kijken.

Summary A description is given of a recreative birding trip offshore to the Frisian Front north of Texel (The Netherlands; figure 1.). Most seabirds were seen along the coast and at the Frisian Front itself, the latter being the only locality where Guillemots (adults accompanying chicks) were present, as well as higher densities of Fulmars and Great Skuas. After chumming, some 385 birds, mainly Larus-gulls and Fulmars, were attracted to the ship. With the estimated total density of all these species together before chumming (less than one bird/km²) it is estimated that birds were attracted from a surface of at least 375 km². No rarities were observed.

Mardik Leopold, Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee, Postbus 59, 1790 AB Den Burg, Texel.